

PETROSÉNY és VIDÉKE

TARSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNPAL REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Negyedévre	frt	Egészévre	4 fr.
Félévre	2 „	Egyes szám ára	10 kr

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Köszénbányászatunk.

Hazai iparunknak egyik kiválóan fontos ága a köszén-bányászat, mely minket annál is inkább érdekel, mert itteni életviszonyaink megszilárdulásának, fejlődésének s alakulásának alapfeltétele.

Bár mennyire hangoztatjuk, csak a megdönthetetlen igazságnak adózunk méltó elismeréssel, midőn konstatáljuk, hogy az a pezsgő élet, mely itt Magyarország déli sark-pontján virágzó iparával bámulatot kelt, a köszénbányászatnak köszönhető. Legközelebről érdekel tehát minket ezen vállalat ismertetése, hogy fogalmat alkot-hassunk az itteni bányák évi termeléséről:

A nyomasztó viszonyok, melyek a múlt évben hazai ipar-vállalataink számos ágára oly kedvezőtlen hatással voltak, köszénbányászatunkat sem hagyták érintetlenül. Ilyenek voltak a múlt évi enyhe tél, továbbá a rossz termés, melynek folyománya volt a szén fogyasztás tekintetében leginkább számot tevő magyar államvasutak forgalmának s ezekkel kapcsolatosan a szén fogyasztás csökkenése.

Az enyhe tél és a vasuti forgalom csökkenése bizonyításra nem szoruló, legnagyobb befolyással vannak a szénfogyasztásra, melynek apadása természetesen a termelési törekvést devalválja éppen úgy, amint a kereslet fokozza.

Ezen mostoha, üzleti s gazdasági viszonyok daczára a Salgó-Tarjáni Köszén-bánya Részvény Társulat a múlt évben

13 millió mm. meghaladó köszén termelt és bocsájtott a közfogyasztásra, úgy mint az előző években, amidőn a szénfogyasztást csökkentő viszonyok nem, vagy sokkal csekélyebb mérvben forogtak fent.

A társulat úgy Salgó-Tarjánban, mint Petrosényben czélzerű javítások, előnyös újítások és beruházásokkal emelte a termelő képességet, illetőleg az export megkönnyítését, melyek közül minket legközelebbül az itt létesített alkotások érdekelnek.

Miként már jeleztük, a szénosztályozó elkészült. Ez a vasszerkezetű alkotmány, — melynek érdekes ismertetésére visszatérünk — bámulatos mechanikai munkát végez, amennyiben a roppant mennyiségű köszén egyenletesen osztályozva, minden idegen alkatrésztől elkülönítve a legtisztábban ömlesztí egyenesen a vasuti kocsikba. Kiépült továbbá az osztályozóhoz a külön vasuti vágány, miáltal az elszállítás lebonyolítása rendkívül megkönnyítettik.

Ezekon kívül a munkások személybiztonsága érdekében s az egészségügyi tekintetek kívánalmainak megfelelőleg oly intézkedések s műveletek létesítettek, melyekért a szakértelemmel párosult gondos igazgatás iránt elismeréssel kell adózni annál is inkább, mert a köszén termelés fokozására irányuló törekvéssel kapcsolatosan a munkások keresetképesége is emelkedik.

A társulat széntermelését biztosítja

azon öröndetes körülmény, hogy több évre tíz millió mm-ásán fölüli fogyasztásról van szerződésileg biztosítva. De nem hagyhatók figyelmen kívül az eként nem biztosított igények sem, melyek jelentékeny hányadát fogyasztják el az itt termelt szén mennyiségnek.

A modern technika legtökéletesebb mechanizmusának alkalmazásával van itt a széntermelés megkönnyítve s biztosítva. És a petrosényi igazgatóság vezetése alatt lévő nyugoti, petrillai s aninoszai bányák akként vannak berendezve, hogy szükség esetén a termelést bármikor annyira fokozhatja, hogy az eddigi termelésen fölül még 1.000.000 mm-ását meghaladó köszén bocsájtathat évenként közhasználatra.

Köszénbányászati iparunk népies s rövid ismertetésével kapcsolatosan a közlekedési viszonyok felemlítése mellőzhetlen lévén: örömmel konstatáljuk, hogy a m. kir. közlekedésügyi magas kormány részéről a múlt évben oly intézkedések fogantatottak, melyek az óriási forgalom igényeit kielégítendik. A piski—petrosényi vonalszakaszon az állomások kibővítették. A petrosényi állomáson részint befejeztett, részint még folyamatban van az a nagy arányú építkezés, mely jól eső bizonyítéka annak, hogy az állam-kormányzat kiváló súlyt helyez Petrosény és vidékének jelentőségére és az itteni forgalom igényeinek kielégítésére, melyről fogalmat nyújtandó — felemlítjük; hogy a petrosényi igazgatóság vezetése alatti bányák terme-

„PETROSÉNY és VIDÉKE” TÁRCZJA.

Tünődés.

Sokat csókolgattam,
Sokat ölelgettem,
Vallottam szerelmet;
De soh'sem szerettem.

Sokat csókolgattak,
Sokat ölelgettek,
Vallottak szerelmet;
De soh'sem szerettek.

Csók, ölelés, mámor;
A vér gerjedelme;
Talan nincs is aki
Igázán szeretne.

K.

Mikor a szegény család ünnepel.

Az ifjú V... Béla türelmetlenül hánykolódva feküdt pamlagán; révedező tekintetéből látszott, hogy elégedetlen a világgal is, önmagával is. Bántotta a fény, sértette a sötét gyar-

lóság, mi az embereket annyira megrontja. Szóval: e perczben a legmegrögzöttebb világgyűlölő volt. Szerette volna megbontani a rendet felforgatni mindent, hogy romhalmazában ráismerni se lehessen többé semmire.

Barátja mosolyogva sétált fel s alá, gondatlanul szórva szét szivarja hamuját; aztán megállott az ablaknál s nézve a járó-kelőket, így szólt barátjához:

— De mondd csak Béla, szabad ilyen világfájdalmas hangon beszélned? Honnan veszed ezt a desperációt?... Hisz ma-holnap minden régi jó kihál belőled... Mivé lettél, — ha tudnád!

— Elégedetlen vagyok, — gyűlölöm már az életet is.

— Jó, jó, elhiszem; de légy szives hallgass meg, mondok valamit, ha lesz türelmed végig hallgatni.

— Tessék, figyelek...

Aztán beszélni kezdett Aladár, hosszan, édesen s Béla szemeit lecsukva hallgatta.

— „Azt hiszem, ismered a Kelen családot. Tudod, — hiszen sokat beszéltek róla — hogy az apa állami tisztviselő, kinek hányatott ifjúsága után a jobb jövő reményéből semmi, friss kedélyéből csak humormaradt emlék gyanánt.

S most miután már átszenyedte a bajok java részét, egyetlen örömet családjá körében találja. Pedig nagy család. Kilencz gyermek közül hét most is a ház kenyerét eszi. Czélját a két első fiú elérte a nagyobbik már családos ember.

A harmadik gyermek a családi boldogság egének hajnal-esillaga a tizenhat éves lányka, szépségében is szelid s ártatlan naivitása műveltséggel párosul.

Aztán a többi gyermek, váltakozva fiú és leány; végre a legkisebbik a család „dalos madárkája” öt éves ficska, ki énekével, lármájával egymaga is örökre számúzná a esendét a familiából.

Dalal nyugszik, dalolva kel, mint a fülemile.

Ez a család mult télen nagy ünnepre készült. Várták a távollevő két fiut látogatásba. Hét év után ez az első viszontlátás. S hét év nagy idő, mennyi változás azóta, mennyire más képet nyújt a családi élet most, mint hét év előtt.

... Bár el tudnám mondani azt a készülődést, leírni azt az izgalmas hetet, melynek nem volt órája, nem volt percze, hogy a viszontlátás örömről ne beszélgettek volna. S ha láttad volna kedves Béla, azt a gyermek-sereget, amint kocsizőreje, minden hagra meg-

léseként, naponként 150–190 kocsi köszénrakomány szállítatik el innen. De a lupényi és vulkáni köszénbányák is átlag naponként 80–100 kocsi szenet szolgáltatnak a hazai fogyasztásnak, mely szintén a petrosényi állomáson át továbbítatik.

A Salgó-Tarjáni Kőszénbánya R. T. által üzemben tartott bányászatunk tehát oly ipar-vállalat, mely első rangú helyen áll a hazai ipar-vállalatok között, de elvitázhatlan hazafiúi missziót is teljesít. Megteremtette itt a virágzó köz- és társadalmi, kereskedelmi s ipari, szóval a kulturális életet; ápolja, terjeszti s biztosítja a magyar állameszmét; több mint 2200 alkalmazottja s ezek családjának tisztességes megélhetési módot nyújt; magyar iskolákat s egyházakat tart fen, melyeknek javadalmazásához a lakásokat is beleértve évenként 17000 forint járul.

Minden foglalkozási kör és üzletág a bányászatban bírja létbiztosítékát itt, hol tisztességes existenciáját kiküzdheti mindenki, aki dolgozik.

A „tejjel s mézzel folyó” gazdag Alföldön, hol „aransárgán ringatózik a kalászos oceánja” a társadalmi bajoknak az elégtelenségnek, erőszakos kitörésekben nyilvánuló sajnos jelenségeivel találkozunk, míg itt a békés nyugalom áldása virul.

Könnyen érthető magyarázata ennek a kereseti viszonyokban rejlik.

Az itteni bányamunkás átlagos napi keresete 1 forint 68 kr. télen nyáron egyaránt, amit testi erejének túlfeszítése nélkül érdembe hozhat, azon felül díjtalanul részben igen olcsón jut a fűtőanyaghoz s lakásért fentartási díj havonként 50 kr. 1–2 forintot fizet. Szembeötlő tehát azon anyagi előny, melyet a mezei munkással szemben élvez s érthető azon megnyugvás, mely az itteni tapintatos és a bányamunkások jogos igényeinek kielégítésére nagy súlyt helyező igazgatás mellett annyi ezer család boldogulásának bizonyítéka.

Mégillető tisztelet és elismeréssel adózunk tehát bányászatunknak.

UJDONSÁGOK.

Mindazon t. olvasóinkat, a kiknek

előfizetése 1897. december hó végén lejárt.

tisztelettel felkérjük előfizetéseik szíves megújítására és a hátralékok beküldésére.

— Kellems ujevi ajándékban részesítette a dévai m. kir. pénzügyigazgatóság a petrosényi és livazényi adózókat az által, hogy különböző ezimen 13381 forint 02 kr. adóhátralékot az előjáróság javaslata alapján törlesbe hozott s ezen tekintélyes összeg leírására a napokban az előjáróságot utasította.

— **Védkötelesek figyelmébe** ajánljuk, hogy az idei fősorozásra felhívottak közül 28 petrosényi s 2 livazényi illetőségű egyén eddig teljesen ismeretlen, 5 pedig jelentkezett; de illetősége megállapítva nincsen. Nehogy az illetők törvénytelenül távollekvőknek deklaráltassanak, érdeklükben áll, hogy a politikai hatóságnál az 1889. évi VI. t.-ez. ben meghatározott büntetés terhe alatt késedelem nélkül jelentkezzenek.

— **Gyilkos tolvajok.** Az erkölcsi súlyedés legundokabb jelenségeiről oly sokszor kellett már említést tennünk, hogy szegyenkezve közöljük azt a felháborító esetet, mely f. hó 7-én Csimpán egy tisztességes polgár élete árán szolgáltatott újabb adatot a zsílvölgyi bűnkrónikájához. A féke vesztett szenvedély kitörése rombol, pusztít életet és testi épséget, de mentsége az önkívületi állapot. — Ám de ott, hol az elvadult lélek alacsonyosága, nyegle kedvtelésből, avagy minden indok nélkül gyilkosságra vetemedik; ott az emberi érzés a fene vadak alattiassága alásülyed. A gyakran ismétlődő esetek azt bizonyítják, hogy a büntetés szigora nem félemlíti meg az elvetemült gazembereket, kik előtt mások legdrágább kincsé — az élet, — nem képezi a köteles kímélet és megbeszélés tárgyát. Az iskola és templom hathatónak az erkölcs nemesítés magasztos hivatásának betöltésére leginkább. Hogy mennyire érvényesül, az itteni ólakosok között ezek áldásos működése. arról egy két bűneset ismeretése keretében nem szólnunk, de alkalmilag e kérdésre még visszatérünk. Most azonban referálunk azon felháborító esetről, melynek számlalombolt áldozata Jakab Péter petrilla-csimpai italmérő, ki folyó hó 7-én, mint rendesen, esti 9 óra előtt bezárta üzletét s családjával együtt

nyugodni tért. Esti 10 óra után négy férfi és egy nő ment Jakab Péter koresmájához s tapasztalván, hogy alszanak már bent, a ház udvarán lévő kocsinak két hátsó kerekét kivették s elvitték. A szemközt lakó Muntyán Gy. ezt látva, felkelté Jakab Pétert, ki úgy, mint az ágyból kingrott, szaladt a tolvajok után. Hogy ez után mi történt, azt nem tudni. Jakabné jó ideig várta férjét s azután a szomszédjával együtt utánna mentek, pár száz lépésnyire kinos nyoszörgést hallva a hang után mentek s az út szélén megtalálták véreben fentengve Jakab Pétert s vállukra emelve hazavitték. A szerencsétlen ember reggel eszméletre tért, de beszélni nem tudott. A hozzáintézték kérdésekre, fejével igent vagy nemet intve jelzé, hogy gyilkosai tájaitak, egy nő és négy férfi volt, kik közül egyet felismert. Papírt s írónt adtak neki, hogy írja fel az illető nevét, de csak egy G. betűt tudott írni. Ezen alapon indult el a esendőrség más nap kora reggel a tettesek kinyomozására s már délelőtt mind a négy férfit Greesa Dumitru, Beka Gyorgye, Bunea Nikulalae és Teján Petru személyében kézrekerítette s megvasalva Petrosénybe az esendőrségre s innen a fenytő bírósághoz Pujra kísérte. A tettesek azt állítják, hogy Jakab Péter utólérve megtámadta őket bottal ültelte s valamelyikük védekezés közben fithette meg. Ez azonban nem igaz, mert Jakab Péternél csak vékony séta-pálca volt, továbbá fején és felső testén több súlyos sérülés van, mi rajta tompa eszközzel ejtetett, míg tetteseken a legkisebb sérülés sincsen. De fel sem tehető, hogy egy pálczával valóki, késekkel s vastag dorongokkal ellátott 4 embert meg merne támadni. Dr. Weisz József körorvos gyógykezlés alá vette az életveszélyes sérülte, kinek felgyógyulásához nincsen remény, mert koponyája annyira meg van ronsolva s a esontrepedések között kilátszó agyvelő annyira meg van sérve, hogy ha a esodával határos véletlenségből Jakab Péter életben maradna is, örökös néma és elméletlen élő-halott lenne.

— **Rablás és orv-támadás Csimpán.** Előző tudósításunk bekezdését ismételtethetünk az alábbi esetek ismertetésénél. F. hó 9-én éjjeli 10 óra tájban Lónyárol ment haza Csimpára Sontinger Pál fűrészgári előmunkás. Találkozott az úton Burdea Dumitru lui Gyorgye petrillai-tájai 25 éves legénylennel, aki azon pillanatban, midőn mellette elhaladt Sontingert torokon ragadta, a földre lökte s ezüst óráját és lánczát elrabolta. Mire Sontinger meglepetésé-

rohanja a kaput; ha hallottad volna azt a beszédet, mely telve volt a legőszintébb de türelmetlen és kívánság szeretettel...

A vonat megérkezik a vendégek nélkül. Milyen fájó volt hallgatni azt a különféle gyermekírást, amint összevegyül a lányka és anyja kételkedő sohajával s az öreg dörmögő szavai-val, milyen bántó disharmonia lehetett.

No de megjötték a kedves vendégek másnap s annál tisztább volt az öröm.

S a gyermekek tekintete a szülőkével egybe olvad: szavuk sines az első pillanatban, de szemükben a legtisztább öröm-könnyek csillognak s ragyogásukból azt lehet olvasni, hogy boldog mindenikük.

S míg száz és száz kérdés száll a légből, nem is várya rá a feleletet, a kis fiú, a dalos madárka kiszalad, hogy megkeresse s megmutassa bátyjának a kicsi Czirmost. A lueskos nedvesség átjárja parányi testét, megborad, de azért csak keresi tovább cizciáját. Nem találja. Reszkette, egészen átázva, könnyek közt panasolja el bánatát, mikor visszatér.

Az örömet semmi sem zavarja; minden boldogságtól ittas. Legboldogabb az öreg.

— Ugy-e unalmas egy kicsit? — szakított a felbe Aladár elbeszélését — de figyelj csak Bélám, most jön az érdekesebb, s Béla

kérőn tekintett barátjára, hogy csak folytassa tovább.

— Estére következett a családi művészek szereplése. Egész kis koncert. A család „dalosa” énekelni fog, czimbalom- és hegedű kísérettel, aztán solók és szavalás. Ez volt a program. Két hétig tanulták a dalokat a leglazasabb sietséggel, hogy csinos játékkal meglepjék a vendégeket.

S milyen sajátos érzés töltheti el a hallgatót, mikor ezeket a liliputi művészeket ott látja maga előtt, a mint bátran elé állanak s elkezdik apjuk kedves dalait.

Mennyi igaz gyönyör, mennyi tiszta boldogság fészkelődik be ilyenkor a fáradt lélekbe s milyen édes lehet ez az elmerengés, igazán kárpótlás sok mindenért...

De hogy teljes ne legyen a boldogság: a „dalos madár” elkedvetlenedik, este felé láza lesz, panaszkodik, hogy beteg s ágyba kerül. Az orvos elkomorodva s aggodással jelenti, hogy baj van...

S ha láttad a viruló természetet a rét virágaival, erdők, mezők tarka szőnyegével, amint a dülő fergeteg szétrombol mindent, elképzelheted, miként rombolta össze ez a véletlen a legártatlanabb örömet.

Nézz ilyenkor a lélek mélyébe; látsz-e a háborgó lélek hullámsapái között egyetlen

vonást, mely ne panaszkodnék. Mindenik kerüli a más tekintetét, hiszen annyi fájdalmat leolvasni az arcokról nem lehet.

Látod kedves Béla, ilyen a szegény család ünnepe.

Csodálhók-e, ha ilyenkor a tiszta keresztény türelem a hit szava is elnémulna a bánat keserű kifakadásával szemben?

S ez emberek nem zúgolódnak, nem esnek kétségbe...

De a megpróbáltatásból elég ennyi. Nehány nap múlva a bánatos könnyeket felszárítja az orvos kijelentése: „túl vannak már a veszélyen.”

De az idő eltelt a vendégek távoznak, kötelességük hívja őket. Az ünnep elmaradt, de nyugodt lélekkel, meg nem hasonlott érzelmek kíséretében hagyják ott szeretteiket.

S bár az öreg még ezt az örömet sem érthette meg, nem panaszkodik, hozzászózott már az ilyenekhez.

S most, ha tetszik, egészítsd ki e képet azzal, mit az öreg fiatalkori küzdelmeiről hallott másoktól, aztán ha van kedved hozzá, hasonlítsd a te ifjúságodhoz.

Aladár bevégezte elbeszélését.

Béla pedig fölkel pamlagáról s vidámabb arccal köszöntö meg barátjának a kis elbeszélését.

Bucsy István,

ből felocsudott, a tettesnek hült helye volt. De nem is mert utána menni, félvén attól, hogy a rabló leüti, vagy leszúrja. Alig fél órával később, szintén Lónyáról ment haza Csipára Henrik János, a gr. Thoroczkay-féle fátelp hivataltalnok az iparvasút vágányai mellett uton s holdvilágos est lévén, távolról észrevette, hogy valaki a hid túlsó végénél sompolyog. Megfigyelte minden mozdulatát, ki a midőn Henrik hozzá közel volt lehajolt, mintha booskorát igazítaná s midőn melléért s kiakarta kerülni, hirtelen neki ugrott s fejével úgy hasba lökte, hogy majd lezuhant a 15 méternyi magasságu hidról. Szerencséjére megragadta Henrik az ortyámadó hosszú haját s az illetőt letepette s dulakodás közben azon pillanptban lökte le a szédítő mélységbe, midőn egyik kezével Henrik puskáját megragadta a másikkal pedig tüszűjéből kirántotta éles kését. Herkulési erejének s ovatosságának köszönheti Henrik, hogy ő nem zuhant a mélységbe. Bár felismerte a merénlyöt, de kíváncsi volt tudni hogy mi történt vele. Le ment tehát kerülő uton a hid alá, gondolván, hogy a sziklákon agyon zúzva találja. Legnagyobb meglepetésére látta, hogy az illető talpon van, sőt előre menekül s csak akkor állt meg, midőn lelővéssel fenyegette. Megbizonyosodván a személy azonosságáról, elbocsájtotta a vakmerő támadót. (Hogy milyen utravalót kapott arról nem szól a krónika.) Másnap reggel egyidőben tettek a esendőrségnél feljelentést Henrik János és Sottinger Pál, Burdea Gyorgye lui Dumitru ellen, kit mindketten felismertek. Az elvetemült gazember — ki hasonló büntényért reá mért fogság büntetés kiállása után nem rég szabadult ki a börtönből, — egymás után, alig félóra alatt rablást s életveszélyes ortyámadást követett el, de a nemezis hamar utól érte, mert azon felül, hogy a hidról lezuhanva karját törte, s több súlyos sérülést szenvedett — felgyógyulása után még a büntető igazság szolgáltatással is lesz egy kis számadása. Sottinger óráját és lánczát a esendőrség megtalálta a mindkét esetben nézve beismerésben lévő tettesnél.

— **Nagy tűz Lupényben.** Az éber kakashok megszokott monoton kukurikulása helyett, rémes vészjel költö fel éjjeli álmából Lupény község lakosait. A „veres kakas” rászált egyik házra s nyomát pusztulás jelzi. A hóval fedett szirtek ormát s a sötét szürke égboltozatot pirosra festette a magasra csapódott láng hullámzása s a riadalom felverte az éjszaka esendjét. Folyó hó 15-ikére virradó éjjel tűzvész pusztított Lupényben, mely Schwarz Mózes házat elhamvasztotta s csak is Lupény derék lakosságának köszönhető, hogy a tűz tovább nem terjedt a közvetlenül egymás mellé épített házak zsindelel fedett során. A tetemes kár hivatalosan megbeesülve s a tűz keletkezésének oka kiderítve még nincsen. A ház éghető része tűzkár ellen biztosítva volt.

— **A Polgári Olvasókör báljára** nagyban folynak az előkészületek. A fenyvesligetté alakítandó terem díszítését már megkezdtek; a művészi kivitelű remek kotilion jelvények már megérkeztek; a rendezőség el nem árulható meglepetésekre készül. Szóval az előkészületekből ítélve az olvasókör bálja nem csak fényes, hanem látogatott is lesz f. hó 22-én. A polgári olvasókör bálrendező bizottsága pedig felkéri mindazokat, a kik a f. hó 22-én megtartandó bálra véletlenségből meghívott nem kaptak, de arra igényt tartanak, hogy e végből a vígalmi bizottság elnökéhez Seelenfreund Vilmos urhoz fordulni sziveskedjenek.

— **Késelő paucinesiediek.** Együtt idogáltak Paucinesden Izsák Mihály korcsmájában Matyesán Ádám, Szues Petru és Avram. Beszélgettek szépen s egyszerre minden ok nélkül kirántja Matyesán tüszűjéből a kést és Szues Avram karjába szúrja. Ezért Szues Petru kérdőre vonta Matyesánt, ki némi szóváltás után ezt is oldalba szúrta s kiment és leült a korcsma előtti padra. Kis idő múlva Szues Petru utána ment s kését úgy hátába döfte, hogy Matyesán eszméletlenül bukott a földre. A két Szues sérülése jelentéktelen, ellenben Matyesán életben maradásához kevés a remény.

— **A francizkanusok válság előtt.** Nagy reformok elé kényszeríti a ferenczrendieket a pápa. Arról van szó, hogy a Magyarországon 700 esztendeje fennálló, hazafias érzelmeiről ismert szerzet valószínűleg feloszlik, mert a szabályait annyira megszigorították, hogy a fiatalok közül senki sem fog vállalkozni a fogadalmak letelésére. A ferencz-rendi szerzetesek mindig együtt éreztek a magyar nemzettel. Ott küzdöttek a harcmezőn Kapisztránnal és Tomoryval a török világban ők bátorították, buzdították az üldözött nemzetet. A rendet különben a következőket hagyja meg:

1. Vessék le az eddig viselt fekete reve-rendt és a helyett egy a szerzet által gyártandó durva és tubakszíni csuhát öltsenek.
2. A csuha alatt egy másik szőresuhát viseljenek, mely a fehéreneműeket pótolja. Tehát fehérruhát ne viseljenek.
3. Fapapucsban járjanak.
4. Fejüket borotváltsák le. Azon csak egy koszu alaku haját viselhetek.
5. Pénzt elfogadniok nem szabad. Vagyont nem bírhatnak, sőt még saját ruházatukat sem bírhatják tulajdonjoggal. Mindent a zárdának tartoznak adni. A zárdában egy világi férfi lesz a pénzkezelő, ki a zárdá javait kezeli, kiadásait teljesíti arra felügyel.
6. Vendéget saját szobájukban nem fogadhatnak. Szobájuk a legegyszerűbb butor-zatu lesz, melyben az ágyon, kivéve a beteg-eket, fehéreneműt alkalmazni nem szabad.

Ezek és ezekhez hasonlóak azok a kívá-nalmak, melyeket Róma, mint reformokat Magyarországon is életbe akar léptetni.

A rend tagjaival pár hét előtt közölték az új rendeletet, mely kiközösítéssel fenyegeti az ellene agitálókat. A fiatalabbak azzal fenye-getőznek, hogy kilépnek, amely esetben a reform a rend megszűnését vonná maga után. De erre állítólag azzal felelnek, hogy a szer-zet-tartományokat idegen nemzetiségű barátok-kal rakják meg és így a rendeletet mégis fentartják.

A vulkáni szürke.

„Oh, mily szomorúság
A lónak élete;
Hogyha megöregszik,
Nincsen becselete:
Ütik, verik szegényt
S kocsi elé fogják;
Végre a kutyák, vagy
Farkasok felfalják.”

Ezt a szomorú sorsot nem kerülhette ki az ártatlan vulkáni szürke sem. Egykor büszke üggetéssel röpté maga után a hintót s fényszerű kefélt fehér szőrének ezüst tükrén esillogott a napsárga megtört ragyogása. Azután szíllította a szemet, melynek porától szeny-nyes szőre felkócosodott. Nem gondozta senki. Innen is kiöregedett. Még az a fátum is érte, hogy „közös ló” volt. Végre tulajdonosai csal-étkül a farkasoknak szánták. Meg is hívtak egy vadászattal kedvelő uri társaságot farkas irtásra s míg kedélyesen itták a barátságos lakásban előre a farkasok bőrére az áldomást, az alatt a szegény szürkét a havasok között föbe lötték

s ott hagyták. Idő múlva, gondolván, hogy a farkasok észrevették a jó eledelt s jó izüen lakmároznak; felfegyverkezve stratégiai terv szerint elfoglalják pozíciójukat a szürke kimu-lásának színhelye körül, de farkasokat ott nem nem látnak. Még nem vették észre — gondo-lák a vadászok — majd később jönnek s vár-tak türelmesen és sokáig; de a farkasok nem jöttek. Megsokalván a várakozást, elhatározták hogy a csal-étet más helyre vitetik. A szürke kihült hamvait nem találták sehol, csak a vér-nyomok jeleztek gyásos kimutának színterét. Az éber farkasok nagyobb kegyelettel viseltet-tek a kiéremült szürke iránt mint a tulajdo-nosok s megillető eltakarításáról gondoskodtak de a saját bőrükről is. A lefőzött vadásztársá-ság visszatért s nagy keserűségében mi telhe-tett tőle? ... Boszúságában tovább ivott. Tu-dositónk közlése szerint, éjjelkor megzörgették az ablakot s egy vén farkas, a maga és társai nevében azt kérelmezte, hogy csal-italnak ten-nének ki egy kis bort is, hamár hússal meg-vendégtelték őket. A székely gyerek azt mondta: „Mindjárt tudtam, hogy valami baja van a szürkének, mikor láttam, hogy édes apám a há-tán hozza a börrét”. No de kérem, ez nem vo-natkozik ám a vulkáni szürkére.

— **André.** A tudomány elszánt hőseről aki az egész világ megdöbbenésére és bámula-tára, a végtelenséggel szált szembe, újabb hír érkezett. Mint *Stockholmból* táviratozzák, *Norden-skjöld* közölte a tudományos akadémiával, hogy a belügyminisztérium a következő hirt kapta: Augusztus 4-ike és 7-ike közt Angol-Columbiában az északi szélesség 53° 30' és nyugoti hosszúság 121° 30' alatt, hét mérföld-re *Quessel*-től, több szavahihető személy egy léggömböt látott lebegni. *Nordenskjöld* ajánla-tosnak tartja, hogy ez ügyet közelebbről meg-vizsgálják.

— **A gör. keletiek újjeve** f. hó 13-án esü-törtökön volt, melyet a hívek szokásos ünnep léssel ülték meg kívánva: „Baldog újjevet.”

— **Hatósági közeg elleni erőszak.** Tolvaj Gábor puji korcsmárosnál idogáltak idősebb és ifj. Sztójka Juon, Dán Toma, Dán Nikulae s Márisz Josziv puji lakosok. A korcsmai záróra elmultával figyelmeztette őket a vendéglős hogy távozzanak s nem adott nekik több czujkát. Ezen annyira felháborodtak az atyafiak, hogy tettelesen bántalmazták a korcsmárost, ki a az előljáráshoz fordult segélyért. A kis bíró a községi s szolgabírói hajdu közbeléptek s őket is tetteleg bántalmazva kijelentették, hogy mindenkit az egész előljárást, sőt a esen-dőroket is felkéselik, mert nekik senki sem parancsol, ők az urak. Hosszas dulakodás után a zajra többen összegyülekeztek s nagy nehe-zen kituszkolták a féktelenkedő atyafiakat s feljelentették őket hatósági közeg elleni erőszak, esendháborítás nem különben többenek elköve-tett testi sértésért a fenytő bíróságnak.

— **A korcsolyázás** szép és egészséges sportját kedvelőket az enyhe időjárás nem igen örvendeztet meg. Mindazon által alig volt még nap, hogy délutánoként urak és úrhölgyek distingvál társasága a jégpályán ne élvezte volna a korcsolyázás kedvtelését.

— **Felhívás.** A Petrilla községtől kibérelt vadászterület után 3 évre esedékes bérelti összeg kiegyenlítésére alulírott mint szerződő-fél bepereltetett terhe alatt felszállítván, ezu-ton kérem fel a t. bérlőtárs urakat, hogy a va-dászterületért bértartozásaikat Marek Mór urnál annál is inkább kiegyenliteni szivesked-jenek, mert különben a vadászterület értékesi-tése és a hátralék beszerzése iránt kénytelen lennék intézkedni. Tutte József kéményseprő.

— **Bányászati kongresszus Pécssett.** Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület elfogadván Pécs város meghívását, elhatározta, hogy a jövő évben tartandó kongresszusát Pécssett, egyik legrégebbi bányavárosunkban fogja megtartani. Pécs város közgyűlése utasította a tanácsot, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg.

— **A lupényi kaszinóban** rendezett s kitűnően sikerül Szilveszter-estélyről mult számunkban közölt tudósításunk kiegészítésül — igéretünkhöz képest — közöljük a jelen volt hölgyek névsorát. Ott voltak: Brüdner Adolfné leányával, Chriskó Bohusné, Erdélyi Gyuláné két nővérével, Grausam Józsefné, Gyárfás Endréné, Dr. Kálmán Jánosné két nővérével, Kerner Berta, Löwinger Sárika, Muguet Cl.-né, Szalánczy Zoltánné, Szalánczy Ákosné, Schusztér Ignáczné és nővére úrhölgyek.

— **Postaigazgatóság a rossz izlés ellen.** A magyar királyi postaigazgatóság egy olyan elhatározásra jutott, amelylyel hálára kötelezi mindazokat, akik nem hívei a rossz és izléstelen tréfának. Néhány év óta ugyanis nagyon elhatalmasodott nálunk is az a Németországból importált szokás, hogy újevkor mindenféle trágár tréfával és képpel telenyomatott nyílt levelezőlapokat küldözgettek boldog-boldogtalanoknak azok, akik szeretik felebarátaikat bosszantani. Hogy mily mérvet öltött ez a csunya szokás, mutatja a következő körülmény: tizenötezer olyan képes levelezőlap maradt a posta nyakán, amelyet bélyeg nélkül adtak föl és a címzett nem akarta elfogadni. Ilyen körülmények közt és saját kárán okulva, elhatározta a postaigazgatóság, hogy a bélyegtelen „tréfás” levelező lapokat egyáltalán nem kézbesíti, hanem egyszerűen megsemmisíti. Aki felebarátját bosszantani akarja, cselekedje az legalább bélyegmentesen.

— **Tűz eset.** Lupkony Juon k.-a.-ohabai lakos neje a tűzhelyen összegyűjtött fahamut, felvitte a padlásra, azonban a hamu között még parázs volt, melytől a háztetőzet kigyuladt s a

ház összes berendezésével s élelmi szerekkel együtt, továbbá egy kalangya széna elégett. A gondatlanságból keletkezett tűz mintegy 500 frnyi kárt okozott. Biztosítva nem volt semmi.

— **A csendőrség szaporítása.** A mult esztendőben mindnagyobb mérvet öltött munkásmozgalmak és mesterséges bujtogatások megakadályozására a honvédelmi miniszter a belügyminiszterrel egyetértőleg a csendőrség létszámát szaporítani fogja. Ez évben hetven új őrsőt állítanak föl az ország különböző részeiben, amiért is a csendőrség legénységének létszámát 7200-ról 7600 főre emelik, tehát 400 fővel szaporítják. E szaporítás következtében 205 lesz a csendőrségi tisztok száma.

— **Közbiztonság elleni kihágás.** Az egész vidék közbiztonságára a m. kir. csendőrség ügyel fel, de a helyi rendőri szolgálat teljesítéséről a községi hatóságok kötelesek gondoskodni s hogy ezek, mily lelkiismeretességgel járnak el, arról többször tettünk már említést. Az éjjeli őrk el se mennek a kijelölt helyre, vagy ha igen, akkor alszanak, szóval nem teljesítik az őrszolgálatot. De gyakran ki sem rendeltetnek, így f. hó 3-án Bukur Dumitru petrillai bíró sem Táján, sem Reszkolán nem rendelvén ki az éjjeli őrköt az azok éberségét ellenőrző csendőrség által megbüntetés végett a helybeli főszolgabírósnak bejelentetett.

— **A halál napja.** A napolyiak január 2-ikát elnevezték a halál napjának és minden naptárban babonás félelemmel kerítették be annak jelétül, hogy ettől a naptól mindenki óvakodjék és ne káromolja a Madonnát, mert különben elveszen. Ezt a napot a napolyiak az idén avatták a halál napjául, mikor megtudták, hogy Mgre Sarnelli kardinális hirtelen meghalt s miután különös véletlen folytán az ő elődje Sanfelice biboros tavaly szintén január 2-án halt meg: a babonás napolyiak ezt a véletlent az Isten ujjának nézik s legjobban szeretnék, ha soha se lenne január másodika s örökre kitörülne a kalendáriumból.

— **Kaluser-bál.** F. hó 16-án, azaz vasárnap a „Baresay”-féle szálloda nagytermében a helybeli I-ső czigány-zenekar közreműködése mellett Kaluser-bál rendeztetik, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívják Lázár József és társai rendezők. Belépti-díj: Személyenkint 40 kr. Családjegy 80 kr. Kezdeté este 8 órakor.

— **Királyfi mint misszionárius.** Érdekes hírt jelentenek a külföldi lapok. Azt írják hogy Oszkár svéd király ifjabbik fia: Oszkár herezeg a ki, a mióta Munk kisasszonyt nőül vette a gróf Wisborg nevet viseli, nejjével együtt legközelebb Afrikába megy, hogy mint misszionárius terjeszse a keresztény vallást. A herezeg neje jelenleg Londonban van, hol a betegápolást tanulmányozza, mert az a szándéka, hogy míg férje a vallást fogja hirdetni, ő egy kórházat alapít Nyugat-Afrikában és azt fogja igazgatni.

ÜZLET-HELYISÉG VÁLTOZTATÁS.

Van szerenésém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy

ÓRA- és ÉKSZER ÜZLETETEM

f. év *január 15-én* ugyan csak a főutezan lévő Warhanik-féle házba helyeztem át, hol szintén a legjutányosabb árak mellett, és dús választékban kaphatók a legjobb szerkezetű zseb és fali órák, arany s ezüst ékszerek, valamint az órák javítása jótállás mellett a legpontosabban és legjutányosabban eszközöltetik.

Szíves pártfogást kér

Krausz József,
órás és ékszerész.

Villányi-féle csokoládé és cacao,
Gottschlig-féle rum és thea,
Angol és vegyes tea-sütemény,
Óriási gesztenye,
Teutsch-féle palaczk borok
Imperial, Roquefort, Trapista-sajt,
Valódi prágai sonka
Kapható: JAKABFI REZSÖNÉL.